

Informace ze zdravotnictví Pardubického kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Hradec Králové
30. 9. 2010

4

Alergologie a klinická imunologie - činnost oboru v Pardubickém kraji v roce 2009

*Allergology and Clinical Immunology - Activity in Branch
in the Pardubický Region in 2009*

Souhrn

Informace ze zdravotnictví kraje o činnosti oboru alergologie a klinické imunologie v Pardubickém kraji v roce 2009 obsahuje údaje o ambulantní péči v členění podle typu zdravotnického zařízení a podle území z oblasti personálního zajištění, činnosti a o dispenzarizovaných osobách pro vybrané diagnózy.

Summary

Information on health service activity in the branch of allergology and clinical immunology in the Pardubický region in 2009 contains data about out-patient care by type of establishment and by district of the region, data about personnel capacity, activity and about patients followed up for selected diagnoses.

Podkladem pro zpracování byly údaje z ročního výkazu o činnosti oboru, který vyplňuje každé ambulantní pracoviště alergologie a klinické imunologie všech zřizovatelů, včetně ambulantních částí lůžkových zařízení. Výkazy jsou součástí Programu statistických zjišťování Ministerstva zdravotnictví ČR na rok 2009. Formuláře výkazů a pokyny jsou vystaveny na internetu www.uzis.cz [NZIS/Výkazy 2009].

V tomto oboru zabezpečovalo odbornou péči v kraji na 21 pracovištích 14,84 lékařů a 17,39 ZPBD. Jde o průměrný roční přepočtený počet pracovníků včetně smluvních. Tento údaj se sleduje od roku 2008 a lépe vystihuje kapacitní zajištění jednotlivých ambulancí. Z důvodu porovnání jsou u vývojových grafů relace počítány na přepočtený počet lékařů včetně smluvních. Zpravodajskou povinnost nesplnilo jedno zdravotnické zařízení, které bylo mimo provoz.

Z celkového počtu lékařů pracovalo 80 % v samostatných ordinacích a zbytek v ambulantní části nemocnic. Na 100 tisíc obyvatel kraje připadlo 2,88 lékaře, v ČR to bylo 4,04 lékaře. Z grafu je zřejmé, že od roku 2005 dochází k mírnému poklesu počtu lékařů. Až v roce 2009 došlo v kraji k meziročnímu nárůstu o 27,3 % a v ČR o 3,6 %.

Počet léčených pacientů zůstal na stejné úrovni minulých let. Větší pokles byl zaznamenán v roce 2008, kde došlo proti roku 2007 k poklesu o 14 %. V roce 2009 ale počet léčených pacientů opět narostl a to téměř o 31 %. Nejvíce léčených pacientů a také ošetření vykazují samostatné ordinace alergologů. Zde bylo léčeno 87 % všech pacientů, ostatní pak navštěvovali nemocniční ambulance. Téměř polovinu léčených pacientů (47%)

tvořily děti a dorost ve věku 0–19 let. Do roku 2005 byla sledována věková skupina 0–14 let.

V průměru bylo aplikováno 1 léčenému pacientovi 4,1 kožních testů (ČR 3,1). Na 100 léčených připadlo 7,2 pacientů léčených specifickou hyposenzibilizací (ČR 10,6) a u 2,1 pacientů na 100 léčených byla zahájena individuální injekční nebo perorální specifická imunoterapie alergenem (ČR 2,9). Lékaři měli k dispozici 23 spirometrů. Na jednom spirometru bylo provedeno v kraji 1 056 výkonů a v ČR 1 508 výkonů. V laboratoři bylo provedeno 2 289 výkonů.

V roce 2009 se sledovalo 10 vybraných diagnóz ve čtyřech věkových kategoriích, pro které jsou pacienti dispenzarizováni. Od roku 2006 došlo ke změnám. Místo 15–24 let se sleduje skupina 15–19 let a místo 25 let a více jsou to pacienti ve věku 20 let a více. Jeden pacient může být uveden i vícekrát, pokud je sledován pro více diagnóz. Dlouhodobě se sledují tři diagnózy - atopická dermatitida L20., pollinosis J30.1 a stálá alergická rýma J30.3. Na základě upřesnění metodiky odborné společnosti alergologie a klinické imunologie došlo ke sloučení obou typů astmatu dohromady jako J45, které se člení na čtyři stupně: 1-intermitentní, 2-lehké perzistující, 3-středně těžké perzistující a 4-těžké perzistující. Na výkaze se uvádí pouze astma v členění na stupně závažnosti.

V přepočtu na tisíc obyvatel příslušné věkové kategorie bylo nejvíce dětí ve věku do 5ti let v kraji dispenzarizováno s diagnózou astma (47). Nejčastějším důvodem dispenzarizace u ostatních věkových kategorií dětí, mladistvých i dospělých byla pollinosa, atopická dermatitis a stálá alergická rýma.

Od roku 2004 se sledují dispenzarizovaní pacienti pro dalších šest diagnóz ze skupiny poruch mechanismu imunity a systémových onemocnění pojivové tkáně. K 31. 12. 2009 bylo na 10 tisíc obyvatel kraje sledováno 6,6 pacientů s diagnózou D80 imunodeficience s převahou poruch protilátek (ČR 27,9) a 3,3 pacientů s diagnózou D83 běžná variabilní imunodeficience (ČR 15). Diagnózy ze skupiny systémových onemocnění pojivové tkáně (M31–M33, M35) se vyskytují zřídka a postihují zpravidla dospělou populaci. Jejich výskyt u dětí do 14 let nebyl v kraji zaznamenán a u mladistvých do 19 let byl v kraji zaznamenán z celkového počtu 16ti případů 1 případ na Sjögrenův syndrom a jiné systémové postižení pojivové tkáně. Pro Wegenerovu granulomatózu a jiné nekrotizující vaskulopatie byly dispenzarizovány 2 případy, systémový lupus erythematosus nebyl žádný případ a dermatomyositis ve 2 případech.

Výkyvy oběma směry v počtu sledovaných pacientů na porovnatelné diagnózy proti minulému období jsou dány charakterem sledovaných diagnóz. Jedná se o chronická onemocnění s dosti blízkým epidemiologickým vztahem a s nutností medikamentózní léčby. Pacient se může dostavit za dlouhou dobu až při zhoršení obtíží; někdy je nutné diagnózu přehodnotit. Počet dispenzarizovaných na počet obyvatel v členění do okresů není uveden, protože zatímco na úrovni kraje ho lze považovat za ukazatel nemoci, ve skutečnosti je silně závislý na rozložení sítě ordinací, která je nerovnoměrná. Dispenzarizovaní pacienti se vykazují podle umístění zdravotnického zařízení, které navštěvují, nikoli podle svého trvalého bydliště.

Zpracovala: Kašková Růžena

ÚZIS ČR, Regionální pracoviště Hradec Králové

Habrmanova 19/1, 500 02 Hradec Králové

tel.: 495 058 321, fax: 495 058 322

e-mail: drahokoupilova@uzis.cz

<http://www.uzis.cz>

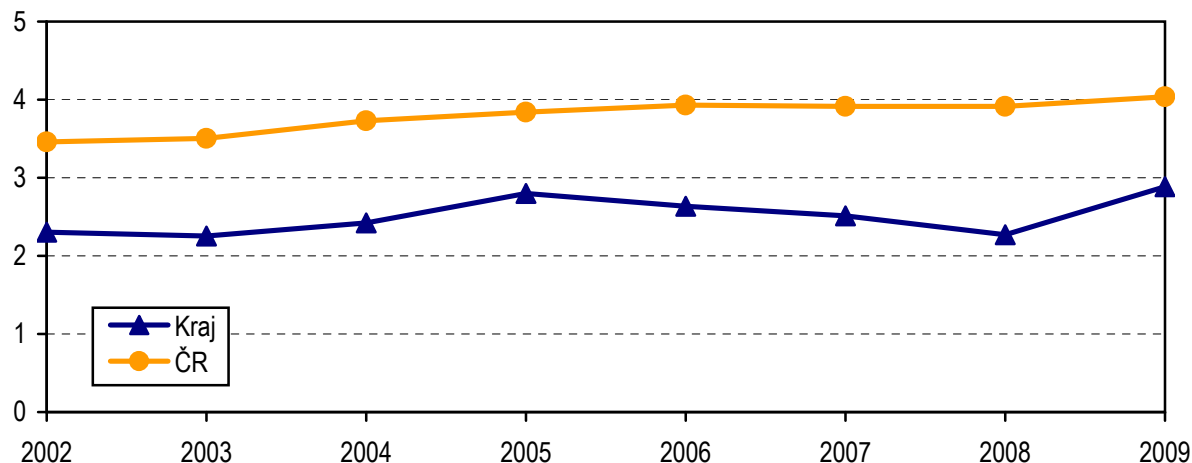
Zajištění ambulantní péče podle druhu zdravotnických zařízení a podle území

Ukazatel	Počet ZZ a pracovišť	Počet pracovníků ¹⁾		Počet léčených pacientů		Počet ošetření - vyšetření		
		lékaři	ZPBD ²⁾	celkem	z toho 0–19 let (v %)	celkem	na 1 lékaře	na 1 léčeného pacienta
		podle druhu zdravotnických zařízení						
Ambulantní část lůžkových ZZ	5	2,85	5,70	4 095	88,3	11 163	3 917	2,7
Samost. ordinace lékařů specialistů	16	11,99	11,69	26 649	41,0	56 267	4 693	2,1
Ostatní ambulantní zařízení	-	-	-	-	-	-	-	-
Celkem	21	14,84	17,39	30 744	47,3	67 430	4 544	2,2
		podle území (okresy, kraj, ČR)						
Chrudim	3	2,10	2,60	5 000	35,6	12 720	6 057	2,5
Pardubice	6	4,89	5,29	7 078	48,7	16 848	3 445	2,4
Svitavy	5	3,15	5,05	10 811	53,1	21 539	6 838	2,0
Ústí nad Orlicí	7	4,70	4,45	7 855	45,6	16 323	3 473	2,1
Pardubický kraj	21	14,84	17,39	30 744	47,3	67 430	4 544	2,2
ČR	395	424,26	523,13	889 380	38,5	2 301 353	5 424	2,6

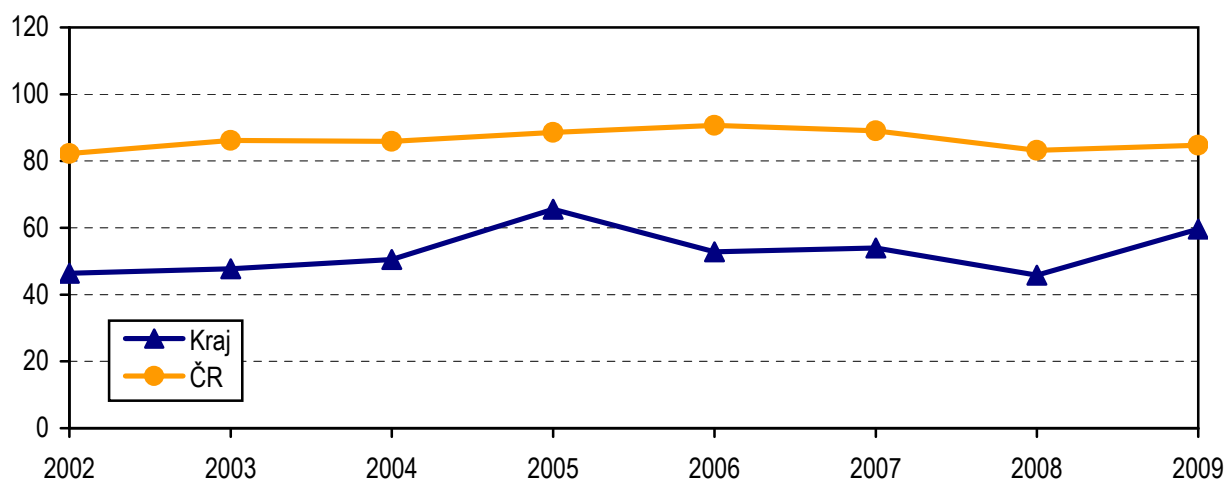
¹⁾ Průměrný roční přepočtený počet pracovníků včetně smluvních

²⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu dle zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních, § 5–§ 21

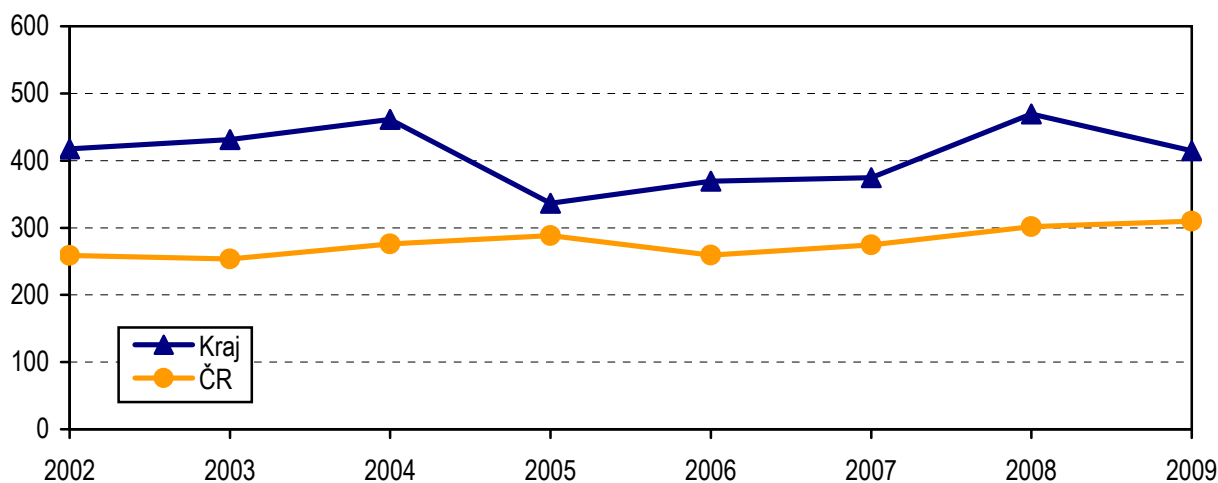
**Počet lékařů na 100 000 obyvatel
- vývoj v letech 2002–2009**

**Počet léčených pacientů na 1 000 obyvatel
- vývoj v letech 2002–2009**

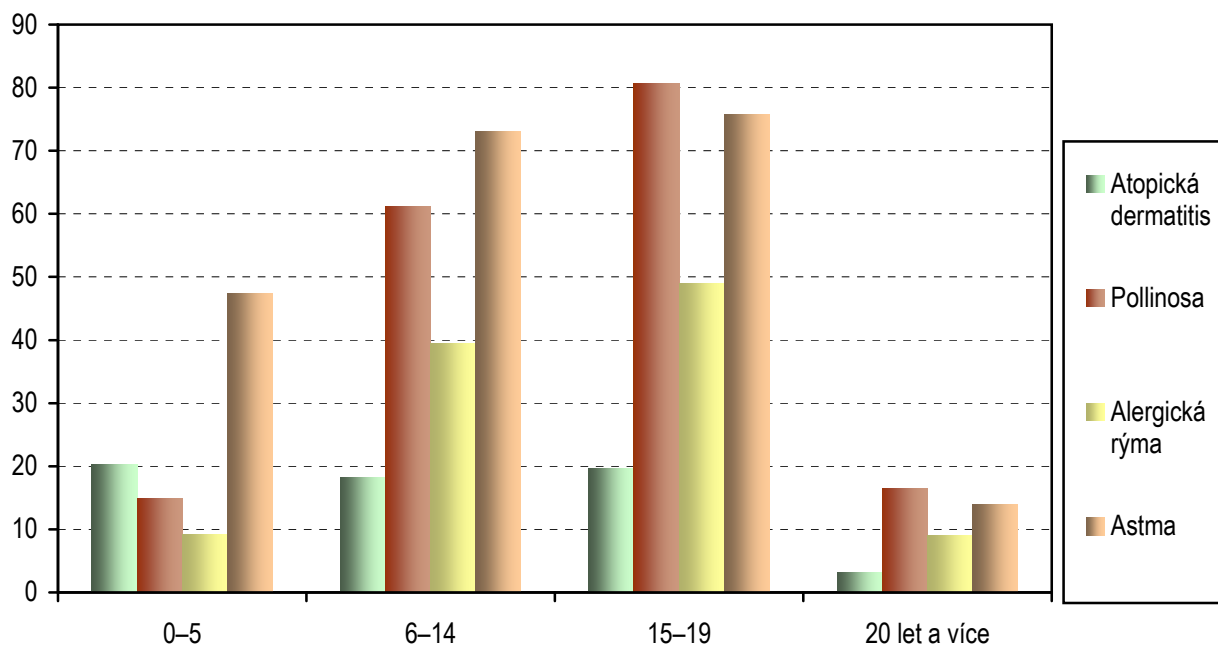
**Počet kožních testů na 100 léčených pacientů
- vývoj v letech 2002–2009**

Dispenzarizovaní pacienti pro vybranou diagnózu

Vybraná onemocnění (diagnóza MKN 10)	Počet dispenzarizovaných osob						
	celkem	z toho ve věku (v %)				kraj na 10 tis. obyvatel	ČR na 10 tis. obyvatel
		0–5 let	6–14 let	15–19 let	20 let a více		
Atopická dermatitis (L20.-)	3 320	19,7	23,5	18,7	38,1	64,30	77,26
Pollinosa (J30.1)	12 431	3,9	21,2	20,5	54,4	240,76	323,70
Stálá alergická rýma (J30.3)	7 211	4,1	23,5	21,5	50,9	139,66	158,48
Astma	12 802	11,9	24,6	18,7	44,8	247,94	266,50
Imunodeficienze s převahou poruch protilátek (D80.-)	341	15,0	10,3	16,1	58,7	6,60	27,92
Běžná variabilní imunodeficienze (D83.-)	172	-	12,8	32,6	54,7	3,33	15,03
Wegenerova granulomatóza a jiné nekrotizující vaskulopatie (M31.-)	2	-	-	-	100,0	0,04	0,22
Systémový lupus erythematosus (M 32.-)	-	-	-	-	-	-	0,47
Dermatomyositis (M33.-)	2	-	-	-	100,0	0,04	0,10
Sjögrenův syndrom a jiné systémové postižení pojivové tkáně (M35.-)	16	-	-	6,3	93,8	0,31	1,51

Počet dispenzarizovaných pacientů podle věkových skupin na 1 000 obyvatel téže věkové skupiny - rok 2009

Dispenzarizovaní pacienti pro vybranou diagnózu v okresech

Území (okresy, kraj, ČR)	Počet dispenzarizovaných na vybranou diagnózu na 100 léčených					
	Atopická dermatitida (L20.-)	Pollinosis (J30.1)	Stálá alergická rýma (J30.3)	Astma bronchiale (J45)	Imunodeficience s převahou poruch protilátek (D80.-)	Běžná variabilní imunodeficience (D83.-)
Chrudim	11,1	44,0	23,3	27,5	0,1	0,8
Pardubice	10,5	49,2	20,1	57,8	0,9	0,1
Svitavy	13,7	27,3	23,9	37,2	2,0	1,1
Ústí nad Orlicí	6,8	48,2	25,9	42,2	0,7	0,1
Pardubický kraj	10,8	40,4	23,5	41,6	1,1	0,6
ČR	9,1	38,2	18,7	31,5	3,3	1,8

Vývoj dispenzarizovaných pacientů pro vybranou diagnózu

Rok	Počet dispenzarizovaných osob pro vybranou diagnózu na 10 tisíc obyvatel					
	Atopická dermatitis (L20.-)	Pollinosis (J30.1)	Stálá alergická rýma (J30.3)	Astma bronchiale (J45.9)	Astma alergické (J45.0)	Astma (J45.-)
2002	62,74	218,64	97,19	81,46	75,18	-
2003	70,82	205,80	114,44	90,09	98,26	-
2004	68,06	216,93	122,51	104,77	124,78	-
2005	71,28	206,51	119,64	198,03	-	-
2006	69,05	212,05	129,08	-	-	207,76
2007	66,82	216,62	134,18	-	-	215,66
2008	56,50	189,91	127,76	-	-	163,71
2009	64,30	240,76	139,66	-	-	247,94

Počet dispenzarizovaných pacientů pro pollinosu na 1 000 obyvatel - vývoj v letech 2002–2009

